

Manifest

Inclusion Europe na wybory europejskie 2019

Inclusion Europe jest związkiem 74 krajowych stowarzyszeń osób z niepełnosprawnością intelektualną, ich rodzin i przyjaciół, działających w 39 państwach Europy.

Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną (PSONI) od ponad 30. lat jest członkiem Inclusion Europe.

Tłumaczenie z języka angielskiego: PSONI

Część 1.

Dlaczego wybory europejskie są ważne?

W maju 2019 odbędą się wybory nowych członków Parlamentu Europejskiego.

W Polsce na członków Parlamentu Europejskiego mówi się **europoseł, europosłanka**.

Europejskie wybory są bardzo ważne dla ludzi z niepełnosprawnością intelektualną i ich rodzin.

Europosłowie i europosłanki podejmują decyzje, które mają wpływ na życie każdego obywatela Unii Europejskiej.

Europosłowie i europosłanki podejmują decyzje dotyczące prawa obowiązującego w krajach Unii Europejskiej.

Dotyczą one takich tematów jak:

- dostępność produktów i usług,
- prawo do podróżowania,
- prawo do mieszkania,
- prawo do pracy.

Europosłowie i europosłanki podejmują też decyzje o pieniądzach na różną działalność i na projekty w państwach Unii Europejskiej.

Za te pieniądze buduje się drogi, budynki publiczne, boiska.

Za te pieniądze organizuje się też pracę dla osób z niepełnosprawnościami. Albo wsparcie w opiece nad osobami z głęboką niepełnosprawnością.

Europosłowie i europosłanki wybierają Przewodniczącą Komisji Europejskiej i Komisarzy.

Komisarze są odpowiedzialni za takie sprawy jak:

- zatrudnienie,
- sprawy społeczne,
- sprawiedliwość,
- edukacja
- zdrowie.

Europosłowie i europosłanki pilnują tego jak Unia Europejska wykonuje postanowienia Konwencji ONZ o prawach osób z niepełnosprawnościami.

To wszystko oznacza że bardzo ważne jest kto zostanie wybrany do Parlamentu Europejskiego.

Jest to ważne dla nas wszystkich.

Inclusion Europe chce mieć pewność że te wybory przyniosą dobre rezultaty dla osób z niepełnosprawnością intelektualną i dla ich rodzin.

Masz ważne zadania do wykonania, aby tak się stało!

Możesz poprosić kandydatów na europosłów i europosłanki o informacje w formie jasnej i dostępnej.

Możesz poprosić kandydatów aby wspierali osoby z niepełnosprawnością intelektualną i ich rodziny.

Powinieneś sam zagłosować w tych wyborach i namówić do głosowania znajomych.

Prawo do głosowania jest bardzo ważne.

Prawo do głosowania daje Ci możliwość decydowania o przyszłości mieszkańców miast i państw, a nawet o przyszłości całej Unii Europejskiej.

Niektórym ludziom obowiązujące przepisy zabrały prawo do głosowania. To jest złe i musi się zmienić.

Każdy ma prawo głosować!

Niektórym jest trudno głosować, ponieważ nie mają jasnej informacji o wyborach.

Niektórym jest trudno głosować ponieważ nikt nie pomaga im w podjęciu decyzji.

Niektórzy nie potrafią wypowiedzieć swojej decyzji.

Niektórzy są przekonani, że kandydaci nie mówią do nich i ich nie słuchają. Myślą wtedy, że ich głos nie ma znaczenia.

Niektórym ludziom jest trudno głosować, bo opiekują się członkiem rodziny z niepełnosprawnością intelektualną.

Mogą wtedy nie mieć czasu lub możliwości dotarcia do lokalu wyborczego.

To może się zmienić!

W wielu krajach sytuacja się poprawia.

Żeby całkiem się poprawiło i coraz więcej osób mogło głosować, musimy jak najlepiej wykorzystać wybory europejskie.

Część 2.

Unia Europejska jest ważna dla osób z niepełnosprawnością intelektualną i dla ich rodzin

Inclusion Europe uważa, że Unia Europejska działa dobrze na rzecz osób z niepełnosprawnościami. Uważa, że dobrze być jej częścią.

Ale niektórzy nie są zadowoleni z Unii Europejskiej.

Uważają, że w wielu sprawach Unia działa inaczej niż by chcieli.

Inni są niezadowoleni, bo uważają że Unia robi mniej niż może robić.

Inclusion Europe słyszy o tych obawach i traktuje je poważnie.

Widzi jednak, że w ostatnich latach w Unii Europejskiej

bardziej szanuje się prawa osób z niepełnosprawnością intelektualną.

Poprawiła się też jakość życia osób z niepełnosprawnością intelektualną i ich rodzin.

Wiele dobrych zmian stało się dzięki Unii Europejskiej.

Tak jest, ponieważ życie w Unii Europejskiej oznacza:

- 1. Życie w pokoju.**

Nigdy w Unii Europejskiej nie było żadnej wojny.

- 2. Poprawę jakości życia.**

Jakość codziennego życia wielu osób w Unii Europejskiej znacznie się poprawiła.

Życie wielu osób z niepełnosprawnością intelektualną i ich rodzin jest bardzo trudne. Często nie mają pieniędzy na leczenie lub opłaty. Ale Unia Europejska wciąż przeznaczająca pieniądze na poprawę ich jakości życia.

Postępy w prawie i we włączaniu

Podstawą w Unii Europejskiej są prawa człowieka.

Unia Europejska jest jedynym na świecie związkiem państw, który przyjął do stosowania Konwencję ONZ o prawach osób z niepełnosprawnościami.

Unia Europejska wydaje dużo pieniędzy aby prawa zapisane w Konwencji były przestrzegane.

Stara się o włączanie osób z niepełnosprawnością intelektualną we wszystkie obszary życia. W edukację, pracę, sprawy dotyczące wszystkich obywateli.

Inclusion Europe wzywa wszystkie osoby z niepełnosprawnością intelektualną, ich rodziny i wszystkich obywateli Unii Europejskiej:

1. Rozmawiaj z kandydatami w wyborach i przekaz im swoje opinie. Możesz do tego wykorzystać część 3 Manifestu.
2. Powiedz swoim przyjaciołom, rodzinie i kolegom dlaczego wybory europejskie są ważne. Powiedz, że powinni w nich uczestniczyć. Pomóż przyjaciołom i kolegom zrozumieć więcej o wyborach i o udziale w wyborach.
3. Oddaj swój głos w wyborach europejskich. Dzięki temu masz wpływ na przestrzeganie Twoich praw w Europie.

Część 3.

Co osoby z niepełnosprawnością intelektualną, członkowie ich rodzin i inni aktywni obywatele mogą zrobić?

Inclusion Europe stworzyło ten Manifest aby pomóc Tobie i innym przygotować się do wyborów.

Rozmawiaj z kandydatami i ich partiami.

Dowiedz się jak najwięcej o kandydatach i partiach w Polsce.

Napisz do nich lub zadzwoń i umów się na spotkanie.

Na spotkaniu, w e-mailu lub przez telefon:

1. powiedz kandydatom żeby mówili o wyborach w sposób jasny i zrozumiały.
Zapytaj co chcą robić, kiedy zostaną wybrani.
Powiedz o informacji łatwej do czytania i zrozumienia i dlaczego ważne jest jej stosowanie.
2. powiedz kandydatom, żeby spotykali się z osobami z niepełnosprawnością intelektualną i ich rodzinami.
To może oznaczać odwiedzenie osób z niepełnosprawnością intelektualną w szkole lub w pracy.
Może to być również specjalne spotkanie, gdzie uczestnicy zadają kandydatom pytania o różne sprawy.
3. powiedz kandydatom dlaczego ważne jest słuchanie osób z niepełnosprawnością intelektualną i ich rodzin. Dlaczego ważna jest rozmowa z nimi.
4. powiedz kandydatom, żeby dbali o sprawy ważne dla Ciebie i innych osób z niepełnosprawnością intelektualną i ich rodzin.

Powiedz co powinni zrobić, gdy zostaną wybrani do Parlamentu Europejskiego.

W wyborach 2019 możesz wykorzystać ten Manifest Inclusion Europe, aby zdobyć kilka pomysłów na to co powiedzieć.

Możesz dodać swoje pomysły, aby bardziej dopasować pytania do sytuacji w Polsce.

Możesz też powiedzieć kandydatom jak Ty możesz im pomóc.

Możesz też dzielić się informacjami o kandydatach i ich zaangażowaniu w sprawy osób z niepełnosprawnościami i ich rodzin.

Organizuj współpracę i współpracuj z innymi.

Zbierz innych ludzi i razem porozmawiajcie o wyborach.

Pomóż im zrozumieć dlaczego wybory są ważne dla Ciebie i innych osób z niepełnosprawnością intelektualną i ich rodzin.

Powiedz na czym Ci zależy i jak Parlament Europejski może poprawić Twoje życie.

Powiedz żeby głosowali w wyborach.

Pracujcie wspólnie i pojawiajcie się w mediach, by ludzie usłyszeli wasz głos.

Zagłosuj!

Europejskie wybory odbędą się pomiędzy 23 a 26 maja 2019.

Każde państwo może wybrać dzień na wybory.

W Polsce wybory odbędą się w niedzielę 26 maja.

Żeby o tym pamiętać, zaznacz datę wyborów w kalendarzu.

Idź i zagłosuj!

Twój głos ma znaczenie.

Część 4.

Co według Inclusion Europe powinni robić kandydaci i partie w wyborach europejskich 2019

W Europie jest 7 milionów osób z niepełnosprawnością intelektualną. Kolejne miliony osób to ich rodziny i przyjaciele. Jest nas razem więcej niż 20 milionów.

Dla większości z nas dyskryminacja i wykluczenie ze społeczeństwa są codziennością.

Niektóre dzieci z niepełnosprawnością intelektualną nie mogą chodzić do najbliższej szkoły.

Młodzi ludzie z niepełnosprawnością intelektualną mają ograniczone możliwości edukacji i pracy.

Wielu osobom dorosłym z niepełnosprawnością intelektualną nie można zapłacić za pracę.

Bardzo wiele osób z niepełnosprawnością intelektualną żyje w domach pomocy, oddzielnie od społeczeństwa. Nie mają wtedy szans na zwykłe życie w lokalnej społeczności.

Bardzo często rodzina musi zapewnić wsparcie i opiekę swoim bliskim z niepełnosprawnością intelektualną. Wsparcie państwa jest zbyt małe.

Ludzie z niepełnosprawnością intelektualną i ich rodziny mają często problemy z dostaniem się do lekarzy i szpitali. Dlatego ich zdrowie może być w złym stanie.

Wiele państw Unii Europejskiej nie daje osobom z niepełnosprawnością intelektualną prawa do głosowania.

To jest złe i musi się zmienić.

Każdy ma prawo głosować.

Osoby z niepełnosprawnościami mają to zapewnione w Konwencji ONZ o prawach osób z niepełnosprawnościami.

Nawet w państwach, w których osoby z niepełnosprawnością intelektualną mogą głosować, wielu uważa że ciężko im jest brać udział w wyborach.

- Kandydaci nie mówią do nich i nie słuchają ich.
- Informacje o wyborach są napisane w trudny sposób.
- Tematy kampanii wyborczych nie dotyczą codziennych spraw i potrzeb osób z niepełnosprawnością intelektualną i ich rodzin.

Inclusion Europe wie, że kandydaci do Parlamentu Europejskiego muszą przekonać do swoich programów bardzo wiele osób.

Niektórzy uważają, że decyzje Parlamentu Europejskiego są mało ważne, bo w wyborach bierze udział mało osób.

Inclusion Europe:

- Chce aby jak najwięcej ludzi głosowało.
- Rozmawia z ludźmi i zachęca ich do głosowania.
- Dbą o przestrzeganie przez Unię Europejską praw osób z niepełnosprawnością intelektualną i ich rodzin.

Wzywamy kandydatów i partie uczestniczące w wyborach europejskich, aby:

- Zaangażowali się w tematy dotyczące osób z niepełnosprawnością intelektualną i ich rodzin, którzy stanowią ponad 20 milionów obywateli Unii Europejskiej.
- Przekazywali jasne i dostępne informacje.
- Podjęli tematy ważne dla osób z niepełnosprawnościami i ich rodzin.

1. Zaangażuj osoby z niepełnosprawnością intelektualną i ich rodziny

Spotykaj się, słuchaj i mów.

Zorganizuj dyskusje, także dla osób z niepełnosprawnością intelektualną i ich rodzin. Będziesz mógł poznać ich zdanie i przedstawić swój punkt widzenia.

Odwiedź osoby z niepełnosprawnością intelektualną w ich szkołach lub miejscach pracy, aby dowiedzieć się więcej o ich życiu.

Upewnij się że rozmawiasz bezpośrednio z osobami z niepełnosprawnością intelektualną, a nie tylko z osobami ich wspierającymi lub opiekunami.

Zapytaj o to co lubią robić w życiu i gdzie chcieliby żyć.

Zapytaj, jak możesz wesprzeć ich uczestnictwo w wyborach.

Włączaj osoby z niepełnosprawnościami we wszystko co robisz.

Kiedy organizujesz spotkanie dotyczące problemów niepełnosprawności, zawsze zapraszaj osoby z niepełnosprawnością intelektualną.

Odmawiaj udziału w spotkaniach, na których nie będzie osób z niepełnosprawnością intelektualną.

Spotkania powinny być organizowane tak, aby mogli w nich też uczestniczyć ci, którzy opiekują się członkami swojej rodziny.

Zapewnij im pomoc w opiece, by mogli brać udział w spotkaniach wyborczych.

2. Zapewnij jasne i dostępne informacje

Przygotuj swój program wyborczy w prostym i łatwym do zrozumienia języku.

Zapewnij tekst łatwy do czytania.

Informacja łatwa do czytania jest lepiej dostępna dla wszystkich.

Nie tylko dla osób z niepełnosprawnością intelektualną.

Nawiąż kontakt z organizacjami, które przygotowują dostępne informacje.

Dowiedz się więcej o tekstach łatwych do czytania na stronie internetowej www.easy-to-read.eu

Zapoznaj się z publikacjami w tekście łatwym do czytania i zrozumienia na stronie internetowej www.psoni.org.pl

Opowiedz innym o wyborach w sposób łatwy do zrozumienia.

Powiedz kto może głosować, gdzie, kiedy i jak.

Upewnij się że inni ludzie znają partie i kandydatów biorących udział w wyborach.

Upewnij się, że wszystkie informacje podczas głosowania są łatwe do zrozumienia.

To może oznaczać na przykład zamieszczanie zdjęć polityków na kartach wyborczych.

Usuń bariery, które nie pozwalają głosować.

Upewnij się że lokale wyborcze są oznakowane w sposób łatwy do zrozumienia.

Upewnij się że lokale wyborcze i stanowiska do głosowania są dostępne dla osób na wózkach.

Upewnij się że podczas głosowania można skorzystać z pomocy asystenta. To oznacza że osobom które tego potrzebują, może ktoś towarzyszyć podczas głosowania.

Upewnij się że istnieją możliwości dla osób, które nie mogą dotrzeć do lokalu wyborczego.

Może dotyczyć to osób które opiekują się bliską osobą z niepełnosprawnością. Może dotyczyć osób, które nie mają środków by dotrzeć do lokalu wyborczego i oddać głos.

3. Zajmij się z problemami ważnymi dla osób z niepełnosprawnością intelektualną i dla ich rodzin.

Prawa osób z niepełnosprawnościami.

Wprowadzaj postanowienia Konwencji ONZ o prawach osób z niepełnosprawnościami do swoich decyzji wyborczych.

Wprowadzaj w życie Europejską Strategię w sprawie Niepełnosprawności 2020-2030.

Zwracaj uwagę na takie sprawy jak prawo do podejmowania decyzji przez osoby z niepełnosprawnością intelektualną.

Staraj się, żeby osoby z niepełnosprawnością intelektualną były włączane we wszystkie obszary życia. W edukację, pracę, sprawy dotyczące wszystkich obywateli.

Poprawiaj dostępność w Europie, poprzez wspieranie wprowadzenia Europejskiego Aktu w sprawie Dostępności. Działaj tak, żeby europejskie produkty i usługi były dostępne dla każdego.

Prawo do głosowania.

Usuń ograniczenia prawne przeszkadzające osobom z niepełnosprawnością intelektualną w udziale w wyborach i głosowaniu.

Sprawdź czy wybory europejskie są dostępne dla osób z niepełnosprawnością intelektualną.

Pomyśl, jak ułatwić dostęp do wyborów.

Jakość życia

Upewnij się, że Unia Europejska ma na celu poprawę jakości życia, tak jak zapisane jest w dokumencie Agenda ONZ 2030.

W Agendzie jest mowa o zmniejszeniu biedy i poprawie edukacji i zdrowia.

Dbaj, żeby osoby z niepełnosprawnością intelektualną miały lepszy dostęp do płatnej pracy.

Jest o tym mowa w dokumencie Europejski Filar Praw Socjalnych.

Zawiera on informacje o:

- edukacji włączającej
- szkoleniach opartych na umiejętnościach, połączonych ze znalezieniem pracy
- dostępie do zabezpieczenia socjalnego.

Budżet Unii Europejskiej

Upewnij się że fundusze unijne zapewniają włączenie i szacunek dla praw zawartych w Konwencji ONZ o prawach osób z niepełnosprawnościami.

Upewnij się że fundusze unijne są przeznaczone na mieszkanie w społeczności lokalnej a nie na domy pomocy społecznej. Zorientuj się środki takie programy jak Erasmus+ promują edukację włączającą.

Włączające uczestnictwo

Zawsze włączaj osoby z niepełnosprawnością intelektualną we wszystkie działania dotyczące osób z niepełnosprawnościami. Odmawiaj udziału w spotkaniach, na których tworzy się prawo dotyczące osób z niepełnosprawnościami, a ich tam nie ma.

Poproś Parlament Europejski o komunikowanie się w dostępny sposób. Oznacza to także otrzymywanie łatwych do czytania i zrozumienia informacji o Parlamencie Europejskim.

Przygotowuj dostępne dla każdego:

- spotkania w Parlamencie Europejskim
- pisemne informacje
- udział w konsultacjach.

Angażuj osoby z niepełnosprawnością intelektualną i ich rodziny kiedy tworzysz dokumenty prawne - nawet jeśli nie dotyczą niepełnosprawności.